

تأثیر طب فشاری بر روی تهوع و استفراغ بعد از عمل

دکتر کریم ناصری^۱ شعله شامی^۲ دکتر بهزاد احسن^۱ دکتر محمدرضا زجاجی کهن^۱

^۱ استادیار گروه بیهوشی، ^۲ مربی گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کردستان

مجله پزشکی هرمزگان سال دهم شماره چهارم زمستان ۸۵ صفحات ۳۶۲-۳۵۷

چکیده

مقدمه: تهوع و استفراغ از جمله شایع‌ترین عوارض بعد از عمل جراحی هستند. برای رفع عارضه در کنار تداخلات دارویی سایر روش‌های بهداشتی طب جایگزین نیز جهت کمک به بیماران ابداع شده‌اند. این مطالعه برای تأثیر طب فشاری به عنوان یک روش بالقوه سالم نسبت به سایر روش‌های موجود استفاده از دارو جهت جلوگیری و یا کاهش تهوع و استفراغ بعد از عمل جراحی انجام شده است.

روش کار: این مطالعه به صورت مداخله‌ای تجربی دو سو کور بر روی ۲۴۰ نفر از بیمارانی که در کلاس I یا II وضعیت جسمی انجمن هوشبری آمریکا قرار داشتند و برای انجام جراحی ارتوپدی انتخابی برنامه‌ریزی شده بودند، انجام شد. بیماران به صورت تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. در گروه مداخله ۵ دقیقه قبل از القاء بیهوشی عمومی طب فشاری به وسیله مچ بند طبی (آکوباند) که در نقطه *Nei Guan* پیچیده شده و به مدت پنج ساعت و نیم بعد از بیهوشی در محل باقی ماند، انجام شد. در گروه مقایسه نیز مچ‌بندی که فاقد تیلیه در داخل آن بود، در محل گذاشته شد. القاء و نگهداری بیهوشی برای دو گروه مشابه بود. بیماران در اتاق بیهودی و ساعات ۶ و ۲۴ بعد از عمل توسط فرد دیگری که از نوع مچ‌بندها اطلاعی نداشت، از لحاظ بروز تهوع و استفراغ مورد سؤال قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری *SPSS Win* و تست‌های آماری مجبور کای و *t-test* مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج: میانگین سنی بیماران دو گروه یکسان بود. دو گروه از لحاظ هوشبرهای تجویزی نیز تفاوتی نداشتند. بروز تهوع و یا استفراغ در اطاق بیهودی مشابه و دو گروه از این لحاظ اختلاف معنی‌داری با هم نداشتند. در گروه مداخله بروز تهوع و یا استفراغ در ساعات ۶ و ۲۴ بعد از عمل جراحی به طور معنی‌داری کمتر از گروه مقایسه بود. بروز تهوع و استفراغ در خانم‌های هر دو گروه بیشتر از آقایان بود ولی اختلاف دو گروه از این نظر از لحاظ آماری معنی‌دار نبود و تأثیر طب فشاری در کاهش تهوع و استفراغ در بین خانم‌ها و آقایان در زمان‌های مختلف بعد از عمل نیز مشابه بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که طب فشاری روی نقطه طب سوزنی *PC6 (Pericardium-6)* یک روش مفید برای کاهش تهوع و استفراغ در بالغین بعد از جراحی ارتوپدی است. پیشنهاد می‌کنیم که از این روش در سایر جراحی‌هایی که با میزان بالاتری از بروز تهوع و استفراغ بعد از عمل همراه هستند نیز استفاده گردد.

کلیدواژه‌ها: طب فشاری - تهوع و استفراغ بعد از عمل - جراحی ارتوپدی

نویسنده مسئول:

دکتر کریم ناصری

گروه بیهوشی و مراقبت‌های

ویژه - بیمارستان بعثت -

دانشگاه علوم پزشکی

کردستان

سندج - ایران

تلفن: ۰۹۸ ۸۷۱ ۶۶۶۰۷۳۳

پست الکترونیکی:

Karimi6208@yahoo.com

دریافت مقاله: ۸۳/۶/۱۷ اصلاح نهایی: ۸۵/۵/۸ پذیرش مقاله: ۸۵/۵/۲۲

مقدمه:

موارد اتفاق می‌افتند. این عوارض می‌توانند منشاء مشکلاتی چون تأخیر در ترخیص بیمار از اتاق بیهودی و بیمارستان، اختلالات الکترولیتی، کاهش آب بدن، باز شدن بخیه‌ها و خونریزی از محل آنها و افزایش شیوع آسپیراسیون ریوی باشند (۲). لذا همیشه سعی بر آن

تهوع و استفراغ از عوارض مهم و شایع عمل جراحی می‌باشد (۱). این عوارض در اعمال جراحی خاصی مانند جراحی‌های زنان، لاپاراسکوپی و جراحی چشم گاهی تا ۷۰٪ موارد و در سایر جراحی‌ها در حدود ۲۰-۳۰٪